

Helsedirektoratet
postboks 220, Skøyen
0213 OSLO

Vår ref:
23/00818-2

Saksbehandler:
Mathias Lia Nordmoen

Dato:
16. oktober 2023

Svar fra Barneombudet på høring av Faglige råd for Bufetats vurdering av tilbud om tverrfaglig helsekartlegging

1. Innledning

Det vises til høringsnotat fra Helsedirektoratet og Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet om Faglige råd for Bufetats vurdering av tilbud om tverrfaglig helsekartlegging.

Barneombudet har lenge vært en pådriver for at barn som flyttes ut av hjemmet skal få en tverrfaglig helsekartlegging. Vår klare oppfatning har imidlertid vært at det må lovfestes en plikt for Bufetat til å kartlegge alle barn som flyttes ut av hjemmet.

I utgangspunktet burde det derfor ikke vært behov for Faglige råd for Bufetats vurdering av tilbud om tverrfaglig helsekartlegging. Fraværet av en plikt for Bufetat, medfører etter vårt syn en risiko for at barn med uavdekkede utfordringer og behov ikke får den nødvendige kartleggingen. Se mer om dette i punkt 5.3 i vårt vedlagte høringssvar til tverrfaglig helsekartlegging av barn i barnevernet, fra 21.03.2021.¹

Barneombudet legger til grunn at de faglige rådene kun skal gjelde frem til alle team har tilstrekkelig kapasitet til å kartlegge alle barn som flyttes ut av hjemmet. Dette følger også av Bufdirs tildelingsbrev for 2023, hvor det fremgår at de faglige anbefalingene skal gjelde «fram til kapasiteten er tilstrekkelig».²

Så lenge det ikke er lovfestet en plikt for Bufetat til å kartlegge alle barn som flyttes ut av hjemmet, er det viktig at de Faglige rådene sikrer at flest mulig barn får en kartlegging. Som et utgangspunkt må det være snevre unntak for at barn ikke skal få kartlagt helsen ved en flytting ut av hjemmet.

2. Barn som skal flyttes ut av hjemmet

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/horing-tverrfaglig-helsekartlegging-av-barn-i-barnevernet/id2819979/?uid=9706a7b6-cf42-4509-b11a-028a28e9f368>

² Tildelingsbrev til Bufdir for 2023 O 41 b)

Barneombudet er enige i at det først og fremst er barn som flyttes ut av hjemmet som må få en helsekartlegging. Vi stiller oss bak det som fremgår i høringsnotatet om at:

«Basert på beskrivelsene av målgruppen, formål, mål og tidspunkt for tilbudet, er det likevel nærliggende å anta at barn som allerede er flyttet ut av hjemmet og over tid har vært plassert i mer varig plasseringstiltak, ikke først og fremst er i målgruppen.»

3. Barn som ikke er tilstrekkelig kartlagt eller mottar tilbud fra andre tjenester

Barneombudet er skeptiske til denne innsnevringen og frykter at Bufetat vil kunne avslå en tverrfaglig helsekartlegging med begrunnelse i tidligere gjennomførte kartlegginger som ikke er like gode og grundige som den tverrfaglige helsekartleggingen. Vi vil i denne forbindelse vise til det vedlagte hørings svar, hvor vi i punkt 5.2.4 skriver følgende:

«Etter Barneombudets syn vil det i dag være svært få, om noen saker, hvor det kan hevdes at helsekartlegging ikke er nødvendig fordi barnet fra før er tilstrekkelig utredet. Dette fordi ingen barn (med unntak av barna som har vært med i CARE—prosjektet) har fått en tverrfaglig helsekartlegging. De har derfor ikke vært tilstrekkelig utredet, slik denne type helsekartlegging med tverrfaglige team legger opp til. Enkeltstående vurderinger/utredninger fra eksempelvis BUP, fastlege og tannlege vil ikke dekke det samme behovet, men vil være nyttig informasjon til teamene som skal gjennomføre helsekartleggingen.

Eksempelvis vil et barn med ADHD, som fra før er utredet av BUP, kunne ha flere utfordringer som BUP ikke vil klare å fange opp. Eksempler på dette kan være somatiske forhold, tannhelse eller vanskeligheter med skolegangen som krever utredning fra PPT. Til illustrasjon viste evalueringen fra CARE at 74 % av barna ble anbefalt to eller flere tjenester og 56 % ble anbefalt tre eller flere tjenester. Spekteret av tjenester som barnet videre ble anbefalt inn i var meget bredt og inkluderte eksempelvis fysioterapi, helsestasjon, tannlege og PPT. Dette vil ikke en enkeltstående utredning fra en tjeneste kunne ivareta på samme måte. En utredning fra eksempelvis BUP vil derfor kun være en viktig kilde til informasjon om barnet, men vil aldri kunne dekke totaliteten i barnets helse— og omsorgsbehov, slik en tverrfaglig helsekartlegging vil gjøre.

I tillegg vil en tidligere utredning/kartlegging alltid ligge lenger tilbake i tid enn helsekartleggingen, og den vil derfor ofte ha blitt gjennomført før barnet er flyttet ut av hjemmet. Gjennom en rutinemessig helsekartlegging vil det alltid sikres at det foreligger oppdatert og tverrfaglig informasjon om barnets behov for helseoppfølging, fungering og særlige behov sett opp mot forhold barnet har vært utsatt for i hjemmet.»

Dette tilsier etter vårt syn at Bufetat i det aller fleste tilfeller ikke kan avslå en tverrfaglig helsekartlegging med bakgrunn i at barnet er tilstrekkelig utredet. Et avslag med denne begrunnelsen vil i hovedsak være forbeholdt tilfeller hvor barnet tidligere har fått en tverrfaglig kartlegging eller en kartlegging som i det vesentlige dekker de samme forhold.

4. En samlet vurdering av barnets alder, fungering og plasseringshistorikk (antall flyttinger)

Torggata 2-4,
0181 Oslo

Postboks 8889 Youngstorget,
0028 Oslo

Dersom Bufetat mot formodning er nødt til å prioritere noen barn til helsekartlegging foran andre, er vi enige i at alder, fungering og modenhet vil være relevante momenter å vektlegge.

Med vennlig hilsen

Inga Bejer Engh
barneombud

Mathias Lia Nordmoen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.